

آشنایی با آرشیو کشورها: فرانسه

پدیدآورده (ها) : ترکاشوند، مجتبی
کتابداری، آرشیو و نسخه پژوهی :: گنجینه اسناد :: پاییز و زمستان 1376 - شماره 27 و 28
از 108 تا 118
آدرس ثابت : <http://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/98671>

دانلود شده توسط : سارا سلطانی
تاریخ دانلود : 12/08/1395

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) جهت ارائه مجلات عرضه شده در پایگاه، مجوز لازم را از صاحبان مجلات، دریافت نموده است، بر این اساس همه حقوق مادی برآمده از ورود اطلاعات مقالات، مجلات و تألیفات موجود در پایگاه، متعلق به "مرکز نور" می باشد. بنابر این، هرگونه نشر و عرضه مقالات در قالب نوشتار و تصویر به صورت کاغذی و مانند آن، یا به صورت دیجیتالی که حاصل و بر گرفته از این پایگاه باشد، نیازمند کسب مجوز لازم، از صاحبان مجلات و مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) می باشد و تخلف از آن موجب پیگرد قانونی است. به منظور کسب اطلاعات بیشتر به صفحه [فوائین و مقررات](#) استفاده از پایگاه مجلات تخصصی نور مراجعه فرمائید.

پایگاه مجلات تخصصی نور

www.noormags.ir

آشنایی با آرشیو کشورها

فرانسه (۳)

ترجمه: مجتبی ترکاشوند

حمل نکرد و از این واقعه چنین درس گرفتند که اسناد و مدارک را در جایی امن و مطمئن گذارده و به همراه خود به میدان جنگ نبرند. در ابتدا آنها را در موزه «لوور» و سپس در برج «سن شاپل» نگهداری کردند.

در سال ۱۳۰۷ میلادی پادشاه «فیلیپ بل» یکی از کارداران ارشد خود به نام «پیراتامپ» را مامور کرد تا تمامی نقشه‌های مهم و قانونهای مدون گرانقیمت را طبقه‌بندی و فهرست نویسی کند. این حرکت در حقیقت نقطه آغاز و تولد سازمان اسناد سلطنتی به عنوان یک ارگان مجزا و مستقل محسوب گردیده که در طی قرون و دوره‌های بعدی تکامل یافته و بر تنوع فعالیت‌هایش افزوده شد.

با توسعه و تحول دولتها و ادارات هر یک به نوبه خود اقدام به تأسیس یک آرشیو ویژه کردند که آرشیو مجلس پاریس، آرشیو دیوان محاسبات، آرشیو سلطنتی، آرشیو دفتر شاه، آرشیو دریانوردی فرانسه، آرشیو آبه‌ا و جنگلها و آرشیو شورای سلطنتی از جمله آنها بودند. با این وجود این آرشیوهای تأسیس شده هیچگونه تمرکز و هماهنگی نداشتند. از سوی دیگر از سال ۱۵۶۸ به بعد ثبت فعالیت‌های سلطنتی در دفترهای مخصوص به نام «گنجینه قوانین» متوقف شد. شاهان مستبدی چون لوئی چهاردهم و پانزدهم در جمع‌آوری و هماهنگی مجموعه اسناد بی‌شمار اقدامی نکرده و با این همه تا در سال ۱۷۸۹ - ۱۷۹۱ (طبق آمار همان سال‌ها) بالغ بر ۴۰۰ مخزن اسناد در سطح کشور وجود داشته است.

ساختمان سازمان آرشیو فرانسه از ساختمانهای مجلل و باشکوه این کشور محسوب می‌گردد. «قصر سوبیز» محل اصلی این سازمان، از جمله نمونه‌های برجسته معماری پاریس است، ولی با این حال اکثریت مردم آنرا به خوبی نمی‌شناسند و از وظایف، منابع و شرایط دسترسی به آن اطلاع ندارند. گاهی اوقات این سازمان را با کتابخانه و یا موزه اشتباه می‌گیرند.

کلمه آرشیو غالباً در ذهن فرانسویان قبرستان و جایی باستانی را تداعی می‌کند، که محل نگهداری پوستهای دست نبشته‌ای است که در زیر لایه‌های گرد و خاک خوابیده است.

سابقه آرشیو در فرانسه

یک واقعه تاریخی معروف مبداء تاریخ آرشیو ملی فرانسه محسوب می‌گردد. به این ترتیب که در سال ۱۱۹۴ «فیلیپ اگوست شاه» اسناد خزانه خود را در جنگ «فرتوال» در منطقه «واندوم» گم کرد. تاریخ نویسان ماجرا را چنین نقل کرده‌اند که شاه در اوج لحظات کارزار و در شور و غوغای درگیری ناگهان متوجه شد تمام ظروف گرانبها و صندوق حامل مدارک مهم مالی و اداری و همچنین مهر پادشاهی، یکجا ناپدید شده است. از این تاریخ به بعد شاه بجز صفحات پوست نوشته به همراه خود چیزی

انقلاب فرانسه و آرشیو ملی

آنچه در دوران سلطنت عملی نشده بود در دوره جمهوری به واسطه فشار اتفاقات و حوادث متحقق شد. از ۲۹ ژوئیه ۱۷۸۹ مجلس ملی موسسان، سازمان آرشیو ویژه‌ای را بنا نهاد و در ۱۲ سپتامبر ۱۷۹۰ نام آرشیو ملی را بر آن نهاد. آرشیو ملی در واقع محل نگهداری تمامی قوانین مصوبه مجلس و تشکیلات حکومت، بخشنامه‌های ارسالی به بخشها و شهرستانها محسوب می‌شد. این تشکیلات تحت سرپرستی وکیل «آرماند کستون کامو» یکی از نمایندگان پاریس اداره می‌شد.

از تاریخ ۴ اوت ۱۷۸۹ به موجب قانون مدارک و اسناد سازمانها و دوائر تعطیل شده به سازمان آرشیو ملی ملحق شد از جمله این سازمانها دادگاههای اربابی و محلی، سازمانهای اداری شهرستانها، سلسله مراتب مذهبی، بیکره قضایی، اصناف شغلی و آکادمیها. نامه‌های شاهزادگان و نجیب‌زادگان مهاجرت کرده و محکومین دادگاههای انقلاب را می‌توان نام برد.

به هر ترتیب این اسناد در پنج نقطه پاریس خصوصاً در «لوور»، قصر دادگستری و قصر بوربون جای داده شدند. همچنین مقادیر قابل توجهی از اوراق ذی قیمت از جمله گنجینه عناوین خانواده‌های شوالیه‌ها و نجیب‌زادگان تا آن تاریخ در قصر «گراندد آگوستین» نگهداری می‌شدند.

علی‌رغم آنکه قانون ۷ مصوب ۲۵ ژوئن ۱۷۹۴ یعنی در دوران معروف به دوران «ترور» رای به قانونی بودن نابودسازی و محدود ساختن این گونه اسناد داد، قانون ۵ مصوب ۲۶ اکتبر ۱۷۹۶ در استانها، مخازنی ویژه پیش‌بینی کرد که همان پیشینه تشکیلات فعلی می‌باشد. آرشیوهای ملی بر آرشیوهای مرکزی دولت و آرشیوهای قدیم پاریس و ناحیه سن متکی می‌باشد.

قصر سویز مستقر گردید.

از سال ۱۸۰۶ به بعد، بتدریج وزارتخانه‌ها عادت کردند که پرونده‌های خود را به آرشیو ملی ارسال کنند و بدین ترتیب منابع اسناد در مورد انقلاب جمع و گردآوری شد. از طرفی در طول قرن نوزدهم و بیستم مجموعه‌های عظیمی از اسناد و مدارک از نقاط مختلف برای آنها ارسال می‌شد که به طور قطع از بی‌نظمی و پراکندگی ویژه‌ای برخوردار بود. از آن جمله می‌توان به موارد زیر اشاره کرد: آرشیو قدیمی قلمرو پادشاهی «مونت بلیارد»، آرشیو مربوط به مجلس سنای سلطنتی و مجلس ملی پاریس، آرشیو محاکم دادگستری عادی و ویژه، دبیرخانه دولت پادشاهی، «اسناد اوپرای پاریس»، موزه، آژانس معماری لوور، وزارت «لژیون دونور»، سازمان ثبت اسناد پاریس و ادارات ماوراء بحار که توسط نیروی ضد استعمار منحل گردید. در تاریخ ۲۱ ژوئیه ۱۹۳۶ بخشنامه‌ای صادر شد و اعلام کرد تمامی وزارتخانه‌ها و ادارات مرکزی (بجز چند مورد استثناء) بایستی اجباراً پرونده‌های خارج از رده خود را به سازمان آرشیو ملی بفرستند، از آنجا که ساختمانهای موجود نمی‌توانستند تا ابد پذیرای تمامی اسناد وارده باشند، لذا مقرر شد که از تمرکز جغرافیایی جلوگیری شود. سرویسهای خارجی (بخش خارجی) آرشیو ملی در شهرهای «اکس آن پروونس»، «سن ژیل دیوگارد» «فونتن بلو» و پس از آن در «روبه» مستقر گردیدند.

در حال حاضر طول قفسه‌های اسناد سازمان آرشیو ملی در حدود ۶۰۰ کیلومتر است و بدین لحاظ چه از نظر میزان اسناد و چه به لحاظ قدمت و ارزش تاریخی در جهان مقام اول را به خود اختصاص داده است.

سازمان آرشیو

آرشیو ملی فرانسه از قسمتهای گوناگونی تشکیل شده است که پاره‌ای از آنها در قصر سویز قرار دارند و تعدادی از آنها نیز در خارج از محوطه اصلی آرشیو و در شهر پاریس یا نقاط دیگر کشور قرار دارند. مجموعه این بخشها تحت نظر یک مدیر کل که توسط وزیر فرهنگ و ارتباطات تعیین می‌شود، اداره می‌گردند.

بخش‌های مختلف آرشیو

الف: بخش خدمات قابل ارائه به مردم

به دلایل امنیتی بازدید از تمامی بخشهای سازمان آرشیو ملی برای عموم آزاد نیست. بازدید از مخازن (مکانهای نگهداری مدارک و اسناد) بخش‌های فنی و کارگاهها فقط برای کارکنان موسسه مجاز می‌باشد. با این حال مردم می‌توانند به بخشهای مختلف زیر مراجعه کنند:
- «کاران» برای تمامی مواردی که اصولاً مربوط به تحقیقات اسناد است.

— «قصر سوبیز» برای بازدید از موزه تاریخ فرانسه و تعدادی نمایشگاه دیگر.

— «هتل روهن» برای بازدید از دیگر نمایشگاهها.

ب: دفتر پذیرش و اطلاعات مراجعه کنندگان - «کاران»

«کاران» ساختمان جدیدی است که از سال ۱۹۸۸ تمامی خدمات سرویس عمومی به جز نمایشگاهها، موزهها و بخش آموزش را در بر میگیرد.

در سالن بزرگ ورودی یک میز پذیرش وجود دارد که اطلاعات مختصری از آرشیو ملی به مراجعه کنندگان ارائه می دهد.

بخش اطلاعات، از ساعت ۹ صبح تا ۶ بعد از ظهر به طور یکسره باز می باشد ولی به دلیل کثرت مراجعه کننده نمی توان قبلاً جایی رزرو کرد یا قرار ملاقات گذارد.

ج: سالن مراجعه و مطالعه اسناد

همانند تمامی آرشیوهای فرانسه، آرشیو ملی نیز از قانون سوم ژانویه ۱۹۷۹ که اعلام می دارد تمامی مدارک و اسناد عمومی می توانند آزادانه در اختیار عموم قرار بگیرند، تبعیت می کند. البته پس از یک مدت مشخص که به جز چند مورد استثناء ۳۰ سال تعیین شده است. موارد استثناء عبارتند از: اسنادی که با زندگی خصوصی اشخاص یا امنیت ملی یا حفاظت دولتی مربوط می شوند که پس از ۶۰ سال اجازه عرضه به عموم می یابند. اسناد قضایی، ثبت اسناد، اسناد مربوط به امور شهری دولت، مدارک مربوط به آمار و سرشماری، در صورتی که به زندگی شخصی افراد مربوط شود، پس از ۱۰۰ سال اجازه ارائه به عموم می یابد. اسناد پرونده شخصیتها، ۱۲۰ سال و اسنادی که دارای اطلاعاتی در زمینه پزشکی اشخاص می باشد پس از گذشت ۱۵۰ سال، اجازه ارائه می یابند.

بنابراین هر فردی می تواند برای استفاده از اسناد به مرکز آرشیو مراجعه کند. با این حال جوانب امنیتی، یک سری مقدمات را می طلبد. از جمله: — هر مراجعه کننده باید کارت شناسایی معتبری را به قسمت مربوطه ارائه دهد.

— هر مراجعه کننده بایستی یک کارت مخصوص مراجعه به همراه خود داشته باشد، این کارت توسط قسمت اطلاعات تحویل می گردد. (کارت مغناطیسی)

— ارائه اسناد منوط به یافتن شماره آنها از برگه دانهای مربوطه می باشد که لازمه آن جستجوی قبلی در برگه دانهاست.

— بعضی از مدارک حساس و با ارزش را فقط در شکل میکروفیلم می توان به مراجعه کننده ارائه داد و برای استفاده از اصل سند بایستی اجازه رسمی گرفته شود.

گنجایش سالنهای مطالعه مدارک اصلی، ۳۶۰ نفر و سالن میکروفیلم، ۶۰ نفر و سالن مراجعه به برگه دان، ۷۲ نفر پیش بینی شده است. کنترل

سالن مطالعه بطور خودکار صورت می گیرد. برای ورود بایستی کارت مغناطیسی تهیه کرد و می توان مستقیماً از کابین هر یک از مراجعه کنندگان با قسمت اطلاعات مکالمه کرد.

برای راهنمایی در مورد تمامی مراحل، خصوصاً پر کردن فرم ورودی سالن مطالعه می توان از کتابچه «راهنمای مراجعه کننده» چاپ سازمان آرشیو ملی استفاده کرد.

د: گیشه فروش انتشارات

مجموعه نشریات تبلیغی سازمان آرشیو ملی توسط سازمان ویژه ای تهیه می گردد. این نشریات تبلیغاتی توسط مرکز اسناد فرانسه تامین بودجه می گردند. این مرکز هر دو سال یک بار کاتالوگ جدید منتشر می کند. این کاتالوگ را می توان با مراجعه به مرکز اسناد فرانسه و یا گیشه های فروش آرشیو ملی به طور رایگان تهیه کرد.

گیشه فروش در سالن مطالعه «کاران» قرار دارد. که می توان انواع انتشارات آرشیو ملی و همچنین قالب مهرهای مختلف را در آنجا خریداری نمود.

ه: بخش مهرها

آرشیو ملی از نظر نگهداری مهرهای قدیمی نیز از اهمیت فوق العاده ای برخوردار می باشد. قدیمی ترین این مهرها به زمان سلسله «مروون زینها» (مهر شیلدریک اول سال ۴۵۷ - ۴۸۱) مربوط می شود و این مهرها که برای مهور کردن اسناد رسمی به کار می روند از آن زمان تا به دوره حاضر ادامه پیدا می کند.

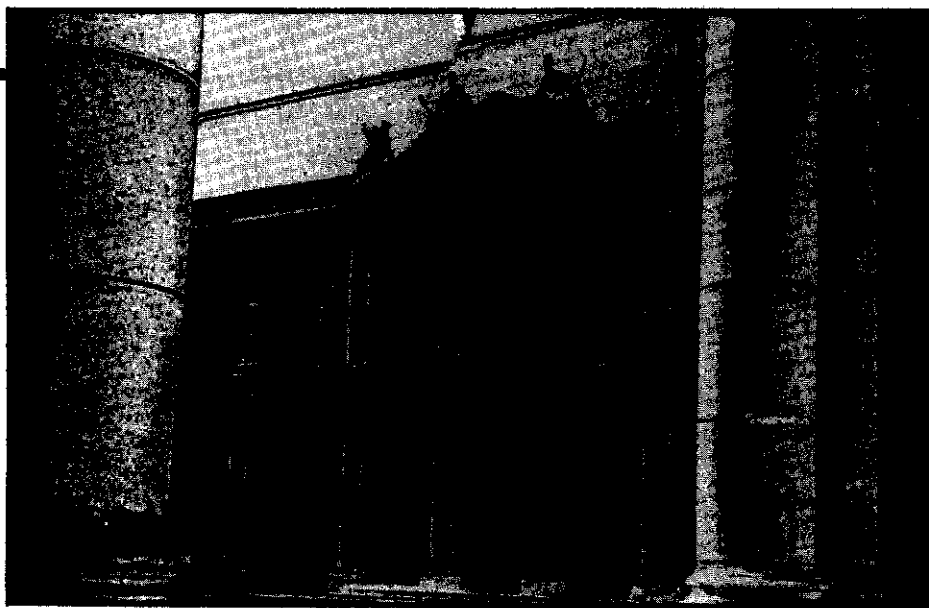
در قرون وسطی مهرها به همراه خود امضاء فرد را نیز داشتند و بدین طریق مدارک شخصی یا دولتی را تأیید می کردند.

این مهرها غالباً از موم ساخته شده و متناسب با مورد مصرف سفید، زرد، سبز، یا قرمز بودند ولی در بعضی موارد از حلقه های فلزی نیز ساخته شده بودند، مثلاً پاپها از حلقه های سربی و امپراتورها از حلقه های طلا برای مهرهای خود استفاده می کردند.

در ابتدا آنها را مستقیماً روی سند می ریختند. ولی بعدها از قرن دوازدهم به بعد مهرها توسط نوارهای ابریشمی، کتان، پنبه ای و حتی پارچه های پوست به صورت آویزان به اسناد الصاق می شدند.

قاعدتاً این مهرها نباید از اسناد تأیید شده جدا شوند. ولی متأسفانه در گذشته این اصل را رعایت نکرده اند به طوری که امروز تعداد کثیری مهرهای جدا شده از اسناد مربوطه موجود می باشد.

بخش مهرها وظایف چند جانبه ای بر عهده دارد: نگهداری و محافظت مهرهایی که از اسناد جدا شده اند، همکاری کردن با سایر بخشها در نگهداری مهرهای متصل به اسناد موجود در بخشها، تعمیر مهرهای خراب شده، قالبگیری و تجدید ساخت و تعمیر مهرهای موجود، تکثیر (دوباره سازی مهرهای موجود از گچ یا پلاستیک)، تهیه و انتشار کاتالوگهای ویژه مهرها و توسعه اطلاعات محققان در ارتباط با مهرها.

وضعیت کلی مخازن عمومی را به نمایش می‌گذارد. این کتاب در چهار جلد از سال ۱۹۷۸ تا ۱۹۸۰ به چاپ رسیده است: جلد اول اسناد رژیم گذشته، جلد دوم اسناد سالهای ۱۷۸۹ - ۱۹۴۰ جلد سوم اسناد نیروی دریایی و ماوراء، بحار و جلد چهارم منابع گوناگون می‌باشد.

این کتابها به طور خلاصه آنچه در هر یک از این مجموعه‌ها وجود دارد و چگونگی طبقه‌بندی آنها را توضیح می‌دهد.

جلد پنجم به اسناد سال‌های ۱۹۴۰ - ۱۹۵۸ مربوط می‌شود که به تازگی منتشر شده است. غالب اسناد و خصوصاً اسناد قدیم به صورت تایپ یا دست‌نویس وجود دارد و با این حال تعداد زیادی نیز به صورت میکروفیش یا میکروفیلم و یا فتوکپی نمونه‌سازی شده است و در دسترس می‌باشند.

در این آرشیو، اسناد و مدارک به صورت موضوعی و حتی بر حسب طایفه یا افراد و یا محل جغرافیایی طبقه‌بندی نشده‌اند بلکه بر حسب منابع (مآخذ) ورود آنها به آرشیو طبقه‌بندی می‌شوند. به مجموعه اسناد و مدارکی که از یک محل ویژه: سازمان، موسسه، ... گردآوری می‌شود، اصطلاحاً «منبع آرشیو» اطلاق می‌گردد؛ مثلاً منبع «پارلمان فرانسه» یا منابع «دربار نجیب‌زادگان». نتیجه این که هر سندی به یک منبع یا مآخذ مربوط می‌باشد.

در واقع فیشهای عمومی ویژه برای اسامی اشخاص، خانواده‌ها، مکانها و مدارک آرشیو ملی وجود ندارد. اگر چنین فیشهای ویژه‌ای نیز وجود می‌داشت در واقع بی‌مصرف و مهمل بود چرا که اسامی و نامهای موجود در ۶۰۰ کیلومتر قفسه‌بندی آرشیو بالغ بر چند میلیارد و حتی دهها میلیارد می‌شود.

در عین حال تعداد بسیار زیادی فیش و برگه‌دان در مورد واحدهای جزئی کوچک وجود دارد که بعضاً رایانه‌ای شده و به گروههای مختلف تقسیم شده‌اند مانند: پرونده «لژیون دونور» و غیره....
به دلایل فوق‌ذکر از هر تلاش برای یافتن سند مورد نیاز خود در

اگر چه ورود به بخش مرمت و قالبگیری مهرها برای عموم آزاد نیست، ولی در عوض در سالن «کازان» سالن ویژه‌ای برای ارائه خدمات در امور مهرها وجود دارد که با هماهنگی بخش اطلاعات بازدید از آنها امکان پذیر است.

ز: موزه تاریخ فرانسه نمایشگاه آرشیو ملی

از دوره ناپلئون سوم به این طرف، آرشیو ملی علاقه داشته است که بهترین و جالب توجه‌ترین مدارک و اسناد تاریخی موجود در آرشیو به معرض دید عموم بگذارد.

به همین منظور در سال ۱۸۶۷ «موزه تاریخ فرانسه» تأسیس شد و چندین بار تجدید سازمان گردیده و به پیشرفته‌ترین امکانات تجهیز شد. موزه تاریخ فرانسه هم اکنون در «قصر سوبیز» مستقر می‌باشد.

همچنین نمایشگاهی دائمی در مورد تاریخ فرانسه در این مکان ایجاد گردیده که شامل اسنادی از پاپیروسهای دوره «مروونژنها» لوحه‌های مومی «سن لونی»، فرمان نانت و عزل او، وصیت‌نامه لونی چهاردهم و ناپلئون و اسناد بسیار مهم دوره انقلاب کبیر می‌باشد.

بجز این موزه دائمی، آرشیو ملی به طور فصلی نمایشگاههای مختلفی به مناسبتهای تاریخی در قصر «سوبیز» و یا سالن هتل «روهن» برگزار می‌کند.

منابع آرشیو ملی

چگونه از مقدار اسناد سازمان آرشیو مطلع گردیم

حجم کلی اسناد آرشیو فرانسه به قدری زیاد است که برای استفاده از آنها تاکنون چندین هزار کتابچه و لیست راهنما منتشر شده است. کتاب اصلی که در مورد مجموعه اسناد و مدارک آرشیو ملی یافت می‌شود

آرشیو ملی بایستی به قسمت اطلاعات مراجعه نماید. و از اتلاف وقت خود جلوگیری و از آزمایش تلاشهای بی نتیجه پرهیز نماید.

منابع بخش قدیم

بخش قدیم آرشیو ملی در حقیقت وارث آرشیو سلطنتی رژیم گذشته می باشد؛ اما اسناد و مدارک غیر سلطنتی نیز در آن یافت می شود که در اثر مصادرات دوران انقلاب و گردآوری های مختلف از اماکن گوناگون در طی قرن نوزدهم می باشد. در این مجموعه ما طبقات و گروه های مختلفی از اسناد را در کنار مجموعه اسنادی که کاملاً حفظ شده اند مثل اسناد مجلس پاریس (سری X) و گنجینه فرامین پادشاهی (سری L و L و L) مشاهده می کنیم.

اسناد و مدارک مختلفی نیز از نقاط و منابع مختلف وجود دارد که بسیار نامنظم می باشند. این اسناد که حجم زیادی داشته و بالغ بر دهها هزار کارتن و پرونده و پوشه می گردد، حدود ۷۴ سری و بخش فرعی که از نظر قدمت به امپراتوری اول باز می گردد را شامل می شود. برای استفاده از اسناد بخش قدیم، محققین بایستی قبلاً به فیشها و برگه دانهای فراوانی که در سالن برگه دان «کاران» واقع است، رجوع نمایند و در صورت مواجهه با مشکل از کادر متخصص آرشیو بهره بگیرند. از آنجا که منابع اسناد بخش قدیم بسیار متنوع و وسیع می باشد و حدود ده قرن تاریخ فرانسه را در بر می گیرد، ارائه یک نمای کلی از تمامی محتوای این بخش ناممکن است با این همه می توانیم بخشهای زیر را از آن جمله ها نام ببریم:

- گنجینه فرامین پادشاهان فرانسه که از فیلیپ آگوست پس از جنگ «فروتان» شروع و به طور بیوسته تا پایان قرن شانزدهم ادامه پیدا می کند.
- آرشیو شورای سلطنت که به زمان «هنری چهارم» بر می گردد.
- آرشیو وزارتخانه هایی که در زمان انقلاب وجود داشته است. (بجز وزارت خارجه و جنگ) خصوصاً کنترل عمومی، امور مالی و دارایی، پرونده های حجیم اداری شهرستانها در قرن هفدهم و هجدهم.
- آرشیو دربار سلطنتی به ویژه پرونده های ساختمانها و قصرهای پادشاهان مانند: ورسای، مارلی، کوپینی، فونتن بلو، سن ژرمن و غیره و مدارکی در مورد مراسم و دفاتر دیوانها و غیره.
- آرشیو عظیم مجلس پاریس، بزرگترین آرشیو ملی که حدود ۲۶۸۰۰ کارتن و بسته و پرونده از سال ۱۲۵۴ به این طرف را در بر می گیرد.
- منابع آرشیو دیوان محاسبات که این مجموعه شامل «تبریکات و احترامات» و ملوک و تیول پادشاهان و امور اداری سلطنت می شود.
- آرشیو قصرها و قلعه های کوچک پاریس که اصلی ترین مراجع قضایی از قرن سیزدهم محسوب می شدند و حدود ۱۸۶۰۰ کارتن و بسته و پرونده شعب مختلف اطراف پاریس و همچنین پرونده های اداری کلیسای رسمی پاریس را شامل می شود.
- مجموعه دیگر آرشیو، قلمرو کلیسا و اسقفهای پاریس از بخش کلیسای اعظم نوتردام گرفته تا قلمرو حیطه کلیساهای کوچکتر پاریس را شامل می شود و چه بسا مکتبهای تدریس و طلبه های جزء را هم بر می گیرد:

در این مجموعه اسناد خیلی قدیمی یافت می شود که از جمله می توان به پایروسیهای مشهوری از دوره مروژنیها و منابع به دست آمده از اسقف خدمه، بنادر مسافرتها و اکتشافی و غیره را شامل می شود.

برای سالها بخش مستعمرات در این قسمت مشخص و جدا نبود؛ بخش زیر مجموعه ای کشورهای مستعمره در سال ۱۸۸۱ تأسیس شد و تا ۱۸۹۴ به عنوان یک وزارتخانه مستقل جدا نگردید. به همین جهت بخش آرشیو قدیم مستعمرات به آرشیو دریانوردی وابسته می باشد. در سالهای ۱۹۱۰ - ۱۹۴۲ اسناد مربوط به قبل از سال ۱۸۱۵ و همچنین اسناد مربوط به دریانوردی به آرشیو ملی به ویژه بخش آرشیو قدیم تعلق گرفتند. (اسناد بعد از تاریخ ۱۸۱۵ در وزارت مستعمرات باقی ماندند که امروزه در مرکز آرشیو ماوراء بحار شهر «اکس آن پروونس» قرار دارد) از زمان وزارت «کولبرت» بخشهای «دفاتر مستعمرات» و همچنین دریانوردی در آرشیو ملی تأسیس شدند. اسناد بخش مستعمرات با توجه به پیگیری روابط اقتصادی تجاری دولت با مستعمرات قبلی و به دلیل شیوه طبقه بندی پیچیده اش به میزان زیادی پراکنده و مغشوش شده ولی خوشبختانه این اسناد امروزه از برگه دان دقیقی بهره مند می باشند.

دفاتر بخش «امور خارجه»

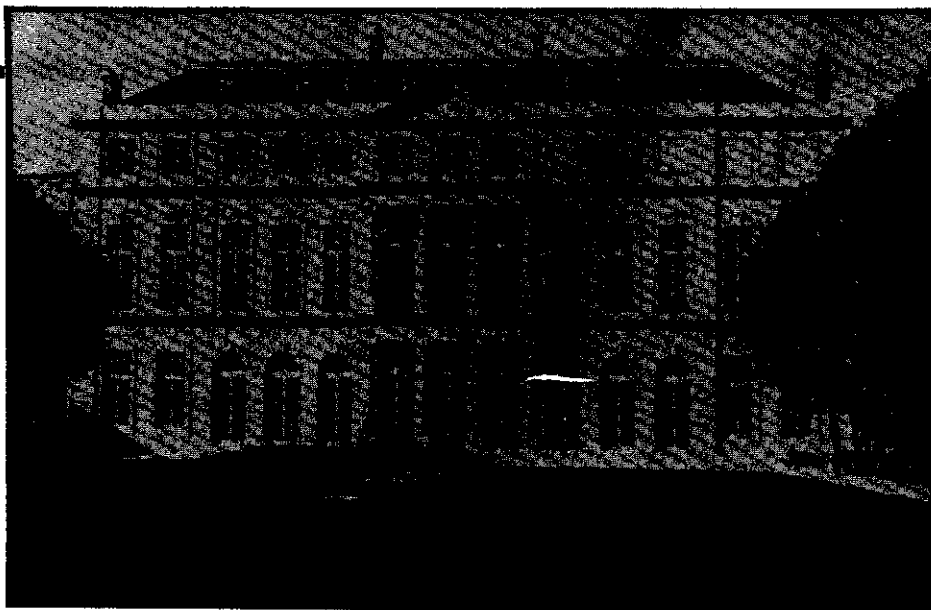
اگر چه وزارت امور خارجه خود از بخش آرشیو سیاسی و اسناد ویژه ای برخوردار است، با این وجود، این وزارتخانه در بین سالهای ۱۹۲۹ - ۱۹۳۳ مجموعه ای از اسناد و مدارک (حدود ۱۷۰۰ کارتن و پوشه) سفارتخانه های فرانسه در خارج مربوط به سال های قرن هفدهم تا سال ۱۸۷۳ را به آرشیو ملی تحویل داد (محدوده تاریخی اسناد سفارته متناسب با کشورهای مختلف متفاوت است). این منابع بدین ترتیب ذخائر بخش دریانوردی را تکمیل می کند و در بخش قدیم نگهداری می شود.

منابع بخش جدید

بخش جدید آرشیو ملی اگر چه از نظر زمانی خیلی از بخش قدیم کوتاه تر است (۱۷۸۹ - ۱۹۴۰) ولی از نظر مطالب بسیار مهمتر جلوه می کند. و دارای سه بخش مختلف زیر می باشد: بخش اول آرشیو دوره انقلاب است و اسناد مجالس مقننه، قوه مجریه و قوه قضائیه را شامل می شود. بخش دوم شامل مدارکی است که در حین امپراتوری اول توسط مجالس مقننه، وزارتخانه ها و سازمانهای اداری مرکزی جمع آوری شده اند و سرانجام سومین بخش مدارک جمع شده از سازمانهای مختلفی چون اپرای پاریس، دفتر ملی ذغال سنگ و شورای اتحادیه تعمیرکاران در حد فاصل بعد از جنگ ۱۹۱۴ - ۱۹۱۸ را شامل می شود.

برای سهولت طبقه بندی و ردیف بندی مجموعه های تشکیل دهنده بخش جدید تا سال ۱۹۴۰ محدود شده است. (رسماً ولی کم و بیش اختلالاتی پیدا می شود) اسناد مربوط به بعد به بخش معاصر منتقل گردید. اسناد و منابع دوره انقلاب و ارثان اصلی «آرشیو ملی» اولیه می باشند که

« سن دنیس » (قرن هفتم میلادی) اشاره کرد.

– آرشیو امور نظامی و بیمارستانی (مجموع تامپل، بیمارستان سن ژان، مالت، سن لازار - مونته کارمل...) و نظام شوالیه‌ای (توازن دور، سن میشل، سن اسپری...)

– آرشیو دفاتر شهر پاریس (شهرداری) از اسلاف آرشیو شهرداریهای مختلف پاریس که اولین مدارک به دست آمده آن به سال ۱۴۹۹ مربوط می‌شود.

– آرشیو دانشگاه پاریس و مدارس عالی تابعه آن که بخشی از آن به قرن چهاردهم اشاره می‌کند.

– منابع مربوط به « امور پروتستانها » که حدود ۵۱۱ کارتین مربوط به فسخ فرمان نانت، مربوط به مصادره اموال پروتستانها و مرتب کردن انجمنهای پروتستانها از قرن شانزدهم به این طرف می‌باشد.

– آرشیو شاهزادگان و خانواده‌های سلطنتی که توسط انقلاب ملی شد و همچنین اموال و مدارک هنگفتی از مهاجرین و محکومین که به عنوان اموال ملی ضبط گردید.

بایستی به مجموعه‌های کم و بیش هم طبقه و سریال فوق‌الذکر مجموعه‌های متنوع و مختلف رسیده از منابع متفاوت و گاهی نامشخص زیر را اضافه کرد: دیوان اشعار، نوشته‌های ناهماهنگ، مکاتبات خصوصی، پرونده‌های متعدد نجیب‌زادگان کشیشها، مالکان و طلاب که از سرتا سر فرانسه گردآوری گردیده‌اند.

در عین حال لازم به توضیح است که آرشیو قدیم شامل مدارک دریانوردی و مستعمرات نیز می‌شود که حتی به زمانهای قبل از انقلاب کبیر فرانسه نیز برمی‌گردد.

تمامی مدارک موجود در آرشیو بخش قدیم به صورت اصل یا میکروفیلم در سالن «کاران» قابل دسترسی می‌باشند.

آرشیو قدیم دریانوردی و مستعمرات

بخش تاریخی دریانوردی که مقر آن قصر و نسانس می‌باشد به مثابه

آرشیو نیروهای نظامی نیروی زمینی و هوایی و مستقل از آرشیو ملی می‌باشد.

با این وجود به دنبال توافق به عمل آمده در ابتدای قرن بیستم، آرشیو ملی مسئولیت نگهداری منابع و اسناد دریانوردی را که مربوط به قبل از سال ۱۸۷۰ می‌شود به عهده دارد. هر چند این محدودیت تاریخی چندان هم مراعات نمی‌شود.

این منبع که به بخش قدیم وابسته است در تمامیت خود یک مجموعه عظیم و ناهمگون را تشکیل می‌دهد.

تعداد اندکی از اسناد این بخش به دوره قرون وسطی مربوط می‌گردد و قسمت اعظم آن مربوط به بعد از وزارت کولبرت است.

این بخش اخیر، مأموریت‌های مختلف دریایی در تمامی دریاهاى جهان و اسناد مربوط به کشورهای خارجی و امور تجارت بین‌الملل، کشتیها، می‌شود.

سرانجام اینکه در این بخش مجموعه نمونه‌های صوتی اشخاص مختلف حفظ و نگهداری می‌شود. این نمونه‌های صوتی از طرق مختلف مانند خریداری، هدیه، امانت .... به این بخش رسیده‌اند.

به دلیل ویژگی مخصوص این نوع اسناد، مسلم است که نمی‌توان تمامی آنها را مورد استفاده قرار داد. و دسترسی به تعدادی از آنها فقط با دستور رسمی رئیس آرشیو فرانسه امکان‌پذیر است.

دفتر ثبت مرکزی برگه‌دان پاریس

این دفتر ثبت از مهمترین مراکز ویژه مطالعات تاریخی اقتصادی، اجتماعی، هنری و ادبی قرون گذشته محسوب می‌گردد.

در قرون شانزدهم، هفدهم و هجدهم تمام قراردادها از طریق این دفتر ثبت عبور می‌کرد و بدین ترتیب منبع مهمی در زمینه تحقیق در مورد سوابق زندگی شخصی و روابط کاری مردم محسوب می‌گردد. وصیت‌نامه‌ها و صورت ماترک مالی اشخاص نیز از اطلاعات غنی برخوردار است.

به موجب قانون سال ۱۹۲۸، بخش دفتر ثبت مرکزی در آرشیو ملی تأسیس گردید و پس از آن دفتر ثبت اسناد پاریس اسناد صد ساله خود را به آنجا منتقل نمود.

امروزه بخش ثبت مرکزی اسناد در حدود ۱۲۲ دفتر ثبت پایتخت را زیر پوشش برده که در حدود ۱۰۰ میلیون یادداشت (۲۶ کیلومتر قفسه بندی) را بر می‌گیرد و قدیمی‌ترین آنها به سال ۱۴۵۲ (مراسم فتودالها) و ۱۴۷۱ (قوانین رایج) مربوط می‌شود.

اسناد دفاتر ثبت خارج از شهر پاریس، در آرشیو شهرهای مربوطه نگهداری می‌شود.

مدارک این بخش در صورتی که صد سال از تاریخ آنها گذشته باشد قابل مراجعه و استفاده خواهند بود. در صورت نیاز به بررسی اسناد سببی کمتر از صد ساله بایستی اجازه رسمی ریاست آرشیو فرانسه و آرشیو منطقه مربوطه را کسب کرد.

آرشیو شخصیتها و خانوادهها

این آرشیو در گذشته به نام «بخش آرشیو خدمات خصوصی» نامیده می‌شد. مقدار زیادی از اسناد و مدارک خصوصی از طریق هدیه، وقف و یا خریداری و حتی به طریقه امانت (قابل برگشت) به این بخش رسیده است. به موجب قانون ۳۱ دسامبر ۱۹۶۸ تعدادی سند به این سازمان محول گردید. (غالباً دو بخش خانواده و اشخاص با هم مخلوط شده‌اند)

در این بخش مدارکی از خانواده‌های بسیار متشخص تاریخ فرانسه را می‌توان یافت: مانند سلسله اورلان که حدود ۵۰۰۰ عنوان (پرونده و دفتر) را شامل می‌شود. آرشیو ناپلئون حدود ۲۲۰ عنوان و سایر خانواده‌ها مانند کاستریها، ترموالها (مال هزبرگ (ها)، مورا، نوای، روزانویها، ابوزه.

این سازمانها عبارت بودند از مجالس انقلابی دولت پادشاهی تا سال ۱۷۸۹ - ۱۷۹۲ (دولتهای مردمی) که بعد به مجلس ملی مؤسسان تبدیل شد، مجلس قانونگزاری معاهده‌نامه، مجلس پانصد، شورای قدیم، دیوانهای قضایی، مجلس قانونگزاری سفارتها و آنگاه دولت جمهوری، دادگاههای انقلاب و سایر دادگاههای فوق برنامه تا نهایتاً نوبت به دیوان عالی و اندوم ۱۷۹۸ می‌رسد.

اسناد و مدارکی که طی قرن نوزدهم و چهل سال ابتدای قرن بیستم از وزارتخانه‌ها و سازمانهای مرکزی گردآوری شده حقیقتاً به قدری زیاد است که ذکر تمامی آنها دشوار است: به تعداد وزارتخانه‌ها (به غیر از خارجه، جنگ و دریانوردی و امور مستعمرات) مدارک مختلف و متنوع گردآوری شده (حدود ۴۰۰۰۰ کارتین و پوشه و بسته فقط مربوط به وزارت کشور) که جوانب مختلفی مانند سیاست، اقتصاد و کشورداری را از دوره پلیس عمومی تا دوره اداره اشتراکی کشاورزی و فرهنگی در بر می‌گیرد.

تغییر و تحولات ساختاری وزارتخانه‌های گوناگون در مراحل و بحرانهای متناوب تاریخی بعضی مواقع به قدری کار را مشکل می‌کند که نمی‌توان به درستی مرجع و منبع حقیقی بعضی از اسناد را تعیین کرد. گاهی

یک سند را به یک وزارتخانه و گاهی همان را به وزارتخانه دیگری بایستی مربوط دانست.

بدین جهت در این بخش نیز مانند بخش قدیم رجوع به برگه‌دانها ضروری است. (که به صورت چاپی یا دست نوشته می‌باشند) و در صورت نیاز بایستی از کادر ویژه آرشیو بهره گرفت.

به طریق اولی بایستی توجه ویژه‌ای به بخش «منابع متنوع» مبدول داشت چون این بخش از منابع کاملاً مختلف و متنوعی از سازمانهای بزرگ هنری و علمی گردآوری شده است. (اپرای پاریس، موزه‌های ملی، انتشارات ملی، مدرسه عالی موسیقی، مدرسه عالی، موسسه معماری لوور و انولید) و چندین سازمان دیگر که پس از جنگ ۱۹۱۴ - ۱۹۱۸ به مناسبت اشغال آلمان و تعمیرات و بازسازیهای ناشی از جنگ به وجود آمدند را در سالن «کاران» البته، با رعایت محدوده زمانی قید شده می‌توان مورد استفاده قرار داد.

منابع آرشیو بخش معاصر

آرشیو بخش معاصر پس از جنگ دوم جهانی و با تجزیه از بخش جدید به وجود آمد تا بدین ترتیب بتواند با دقت بیشتری بر روی اسناد مربوط به دوران جنگ، و اشغال و آزادی مجدد فرانسه تحقیق نماید. در این بخش قسمتهای کوچکتری حدود دو کارتن وجود دارد مانند: آرشیو دولت فرانسه، آرشیو نیروهای آلمان در زمان اشغال فرانسه، دادگاههای فوق‌العاده دولت «ویشی» و «آزادی» این بخش همچنین اسنادی چند از منابع دوره چهارمین جمهوری ۱۹۴۷ - ۱۹۵۸ و تمامی اسناد مربوط به ریاست جمهوری‌های سوم - چهارم و پنجم ۱۸۷۱ - ۱۹۸۱ را شامل اگر چه در این بخش اوراقی از وزرا، شخصیتهای سیاسی، ژنرالها، هنرمندان، معماران، دانشمندان و کادر سیاسی نگهداری می‌شود، ولی غالباً مدارک مربوط به نویسندگان در کتابخانه ملی، مدارک دیپلماتها در آرشیو امور خارجه و مدارک مربوط به نظامیان در بخش تاریخی ارتش نگهداری می‌شوند. و منابع مختلفی از اسناد مربوط به کشورهای خارجی در مرکز امور خارجیان در شهر «اکس آن پروونس» حفظ می‌گردد.

غالب این مدارک به صورت اصل هستند ولی از تعدادی از آنها فقط میکروفیلم وجود دارد. اسناد مختلف بخش خانوادگی فقط از طریق اجازه رسمی قابل استفاده می‌باشند: و قبل از مبادرت به تحقیق لازم است به میز اطلاعات مراجعه و راهنمایی لازم را کسب کرد.

آرشیو شرکتهای انتشاراتی و موسسات

این بخش مانند بخش اشخاص و خانواده‌ها از منابع و مآخذ مشابهی اصل گردیده‌اند و از منابع متعدد حدود ۳۰۰ نقطه مختلف به آرشیو ملی رسیده‌اند. این اسناد به طرق مختلف از بانکها، شرکتهای صنعتی، مراکز تجاری، شرکتهای بیمه، شرکتهای انتشاراتی و موسسات گوناگون، سندیکاها به این بخش رسیده‌اند. گاهی تعداد بعضی از این مجموعه‌ها بر چند هزار کارتن بالغ می‌گردد. راه‌آهن شمال بیشتر از ۶۰۰۰ عنوان، بانک

avril 16 - 1821 Longwood.

quatrième jour.
"let" 14 44

Ceci est un vœu. Demme testament

1er je desire que mes cendres reposent sur les bords
de la Seine au milieu de ce peuple
français que j'ai tant aimé

2e je legue au couplet Bertrand, marquis
et amarchand - baryton, bijou, argenterie
porcelaine, meubles, livres, armes
et généralement tout ce qui me peut être
dans l'île de St. Helena

ce vœu fait entre sur de ma
main et de que de la mesure

Handwritten signature: Bertrand

اولین ضمیمه وصیت نامه ناپلئون اول - ۱۶ آوریل ۱۸۲۱

برخوردار است که در سالهای بین ۱۹۵۸ تا ۱۹۷۸ به چاپ رسیده‌اند. نقشه‌ها عمدتاً نقشه‌های پاریس، رود «سن»، استانهای فرانسه، مستعمرات قدیم فرانسه و خارجه می‌باشند.

بخش سری‌های N و N در این بخش مجموعه‌ای از نقشه‌های مهم ساختمانهای شهری مربوط به قرن هفدهم تا اواسط قرن بیستم نیز وجود دارد که از کانال مدیریت معماری، قصر پادشاهی و امپراتوری، وزارتخانه‌ها، سفارتخانه‌ها و قلمروهای پابهای فرانسه در خارج و غیره می‌توان به آنها دست یافت.

نقشه‌ها و طرحهای سایر قسمتهای آرشیو ملی نیز به این بخش سپرده شده‌اند مثلاً سری F¹⁴ (راهها، پلها، کانالها، رودخانه‌ها، شهرها، بناها، معادن و غیره). سری F³¹ (اطلس شهر پاریس، طرحهای تخصصی اماکن پاریس، طرحهای کلی کشتزارهای مناطق حاشیه و بیابانهای ۷۰ شهرستان)، سری 64A (موسسه معماری لوور) و حتی تعدادی از اسناد خصوصی (اورلانها، نورنون، والتر، لاپراد، لومارسیه)

اسناد نقشه‌های چاپی نیز در بخش قدیم نگهداری می‌شوند مانند (S) کالای صومعه‌ها، Q¹ دربار سلطنتی، T اوقات و در بخش جدید نیز همچنین F¹³ و F²¹ ساختمانهای شهری Q املاک و قلمروها و غیره

«نوفیلز ۴۰۰۰» عنوان، موسسه «باتینیول» ۳۲۰۰ عنوان و بعضی آنها دو یا سه عنوان را شامل می‌شوند.

اسناد این بخش عمدتاً مربوط به قرن نوزدهم و بیستم است. ولی اسناد بعضی از آنها (مانند کمپانی سوم هند، کمپانی معرفی «آنزین» یا کارخانه مانیفکتور کاتسون و مونگولفیه) به قرن هجدهم و حتی هفدهم نیز مربوط می‌شوند. لازم است یادآوری گردد که فهرست شرکتها و موسسات این بخش در لیستی ویژه طبقه‌بندی و به صورت تایی در دسترس می‌باشند. (۶۵AQ)

بخش نقشه‌ها و تصاویر

تعداد نقشه‌ها و تصاویر آرشیو ملی خیلی زیاد است که با استانداردهای بین‌المللی طبقه‌بندی و فهرست‌بندی شده‌اند. قاعدتاً بایستی این اسناد را مطابق مآخذ ورودشان به سازمان آرشیو طبقه‌بندی و نگهداری کرد. ولی پس از تصمیمی در قرن نوزدهم که عمدتاً در جهت حفظ و نگهداری بهتر آنها بود، قرار بر این شد که آنها را به دو بخش مجزا تقسیم کنند: بخش N (نقشه‌های دستی) و بخش NN (نقشه‌های کنده کاری و چاپی) بخشهای فوق از کاتالوگهای خیلی دقیقی

همچنین نقشه و طرحهایی از کشورهای خارجی در «اکس آن پروونس» نگهداری می‌شوند.

گردد.

مرکز تحقیقات بر روی اسامی

واحدی به نام مرکز تحقیقات تخصصی نامها در مجموعه «کاران» وجود دارد که به تحقیق بر روی مدارک و اسناد طبقه‌بندی شده اسامی مکانها و اشخاص فرانسوی می‌پردازد. این مرکز به مراجعه کنندگان نیز خدمات ارائه می‌دهد.

مرکز نقشه برداری تاریخی پاریس

با همکاری آرشیو ملی و مرکز ملی تحقیقات عملی، موسسه‌ای به نام نقشه کشی تاریخی به وجود آمده است که به بررسی کلیه مدارک و اسناد آرشیو در ارتباط با کوچه‌ها و خیابانها و اماکن و منازل پاریس از بدو تأسیس تا انقلاب کبیر فرانسه می‌پردازد.

موسسه فرانسوی تاریخ اجتماعی

این موسسه تاریخی که از سال ۱۹۴۸ تأسیس شده شامل خزانن قابل توجهی از اسناد شخصیت‌های سیاسی و حزبی قرن نوزدهم و بیستم و همچنین کتابخانه‌ای غنی از کتب، نشریات و بروشورهای سیاسی و حزبی پس از سال ۱۸۴۸ می‌باشد. این اسناد در سال ۱۹۸۸ به سالن کاران منتقل گردیدند.

مرکز مطالعات تاریخ قضایی (حقوقی)

مرکز مطالعات قضایی به عنوان «واحد تحقیقات هماهنگ» وابسته به مرکز تحقیقات علمی دانشگاه پاریس ۲ و سازمان آرشیو ملی می‌باشد و در محل سازمان آرشیو ملی قرار دارد و در زمینه تاریخچه قضایی قرون وسطی از روی اسناد و مدارک سازمان آرشیو ملی فعالیت می‌کند.

بخش دوره‌های کارآموزی و روابط بین الملل

از وظایف بخش کارآموزی ارائه خدمات کلاسهای تعلیمی و تکمیلی زمینه‌های آرشیو برای تمامی مقاطع و متقاضیان خدمات آرشیو می‌باشد. از جمله مهمترین این دوره‌ها دوره تکنیکی بین المللی آرشیو فرانسه است که در سال ۱۹۴۸ تأسیس شد. از این تاریخ این بخش هر ساله در طی سه ماه دیپلمه‌های مدارس ملی که علاقه‌مند به فعالیتهای آرشیو و مرمت می‌باشند را جذب و آموزش می‌دهد. هر ساله حدود سی نفر از شهرهای دیگر برای طی دوره به این بخش دعوت می‌شوند و در مجموع تاکنون در حدود ۱۰۰۰ کارشناس آرشیو از نود کشور مختلف در این بخش آموزش دیده‌اند.

این بخش در عین حال مسئولیت امور بین الملل را نیز به عهده دارد.

خدمات بخش خارجی

— ماموریتها در وزارتخانه‌ها

آرشیوهای چاپی

به مجموعه مدارک اداری و کشورداری و قضایی چاپی «آرشیو چاپی» اطلاق می‌گردد. طبق قانون این اسناد به طور مرتب به کتابخانه بین المللی ارسال می‌گردند و این کتابخانه این مدارک را با سازمان آرشیو تقسیم می‌کند. این مدارک به مرور زمان خیلی حجیم می‌شوند که نهایتاً در سازمان آرشیو ملی سری ویژه‌ای بنام AD را تشکیل داده‌اند. فهرست اسناد تا قبل از سال ۱۹۴۵ در سال ۱۹۵۴ تا ۱۹۵۸ به چاپ رسیده است. اسناد و بروشورهایی که پس از تاریخ فوق می‌رسند به همان شکل نگهداری می‌شوند.

کارگاه صحافی و مرمت

صحافی و مرمت از عملیات ضروری هر سازمان اسناد ملی برای حفظ و نگهداری مدارک محسوب می‌شود. کارگاه این بخش از تجهیزات کاملاً پیشرفته‌ای برخوردار است. به ویژه این کارگاه مجهز به سه دستگاه ویژه پر کردن خلل و فرج اسناد می‌باشد. این عمل با کمک دستگاهی صورت می‌گیرد که ابتدا با وزن کردن هر برگ میزان غلظت آن را به کمک دوربین موازی با کامپیوتر به دست می‌آورد سپس به کمک خمیرهای ویژه به مقدار مورد نیاز در حفره تزریق می‌کند، لوحه‌های چرمی (کتیبه‌ها) و مجلدات قدیمی با محافظ‌های ویژه به ارث رسیده از گذشته مورد رسیدگی و ترمیم قرار می‌گیرند با به کارگیری پیشرفته‌ترین شیوه‌های فیزیکی و شیمیایی اوراق اسیدزدایی، ضد عفونی و بازسازی و روکش می‌شوند. این کارگاه فقط به سازمان آرشیو سرویس می‌دهد.

کارگاه عکاسی

این بخش با سه دستگاه میکروفیلم ۳۵ میلی متری هر ساله دهها هزار متر میکروفیلم به منظور محافظت و نگهداری و یا برای تکمیل کردن مخزن اسناد مرکز آرشیو تهیه می‌نماید. (به ویژه در مورد اسناد بخش خصوصی و اسناد اشخاص حقیقی) کارگاه میکروفیلم در بخشهای دیگر آرشیو ملی نیز وجود دارد. از جمله مرکز ماوراء بحار در شهر «اکس آن پروونس» و مرکز آرشیو معاصر «فونتن بلو».

خزانه مرکزی میکروفیلم که در حومه اسپرون واقع است وظیفه محافظت و نگهداری امنیتی قالبهای این میکروفیلم‌ها را به عهده دارد. در پاره‌ای موارد نیز همچون جمع‌آوری یک مجموعه امنیتی، تصویربرداری تبلیغاتی و یا به منظور برگزاری نمایشگاه به تهیه عکس از اسناد توسط این واحد اقدام می‌گردد.

این بخش همچنین در مقابل تقاضای سازمانهای خصوصی و اشخاص، عملیات تهیه میکروفیلم و عکاسی را انجام می‌دهد. البته تمام این مسائل و هر گونه مسئله دیگر بایستی با بخش اطلاعات هماهنگ

je vous ai écrit le matin samedi, mais vous n'avez pas répondu. J'espère un moment d'aujourd'hui, si vous l'avez reçue j'espère que vous ne me refusez pas, voyant combien la chose est intéressante, j'espère que je suis bien malheureux pour avoir droit à votre protection.

[Handwritten signature]

La présente a été soumise à son adresse. Dans une lettre de l'admission de l'association, a été présentée vers le 7. Juin au sein de l'association, pour être qu'elle a convenu de son forfait.

[Handwritten signature]

نامه شارلوت کردی به مارا صبح روز اعدام مارا در ۱۳ روثیه ۱۷۹۳

اشباع شده و دیگر ظرفیت نگهداری اسناد جدید را ندارد. میزان فراوان اسناد که بی‌وقفه از وزارتخانه‌ها و سازمانهای دولتی و موسسات وابسته به آرشیو منتقل می‌شوند موجب گردید تا ضرورت ایجاد و ساخت مجموعه جدیدی در کنار جنگل فونتن بلو به وجود آید. این مجموعه که بخشی از آن در زیرزمین قرار دارد، به منظور پذیرش و نگهداری تمامی اسناد وارده طرح ریزی گردیده و «مرکز آرشیو معاصر» نامگذاری گردیده است.

مرکز فونتن بلو از سال ۱۹۷۰ مدارک آرشیوی را دریافت می‌کند و این بدین معنی نیست که اسناد به زمانهای پس از این تاریخ مربوط باشند. چون بسیاری از سازمانها پس از گذشت مدت زمانی مشخص اقدام به انتقال اسناد می‌کنند و بعضاً ده بیست و حتی چندین سال پس از آن در اختیار آرشیو قرار می‌گیرد. نتیجه اینکه اسناد بالای بیست سال عمر برای استفاده محققین مهیا می‌باشد. مرکز آرشیو معاصر بجز آرشیو «سنتی» اوراق موظف است در مورد نگهداری و استخراج آرشیو کامپیوتر و انفورماتیک نیز که از وزارتخانه‌ها و سازمانهای مرکزی و موسسات عمومی وابسته به دولت واصل می‌گردند اجرای وظیفه نماید.

مرکز آرشیو ماوراء بحار (خارجی) در شهر «اکس آن پروونس»

به دنبال استقلال سرزمین‌های تحت اشغال فرانسه در آفریقا و آسیا، مدارک آرشیوی موجود در این کشورها به دو بخش تقسیم شدند. بخشی از این مدارک به کشور مربوط سپرده شدند و بخشی دیگر نیز به نام «آرشیو

به منظور ایجاد ارتباط با وزارتخانه‌ها، موسسات و سازمانهای تولیدکننده اسناد و مدارک، بخش ویژه‌ای از سال ۱۹۵۲ بوجود آمد. این بخش از کارشناسان اسناد و مرمت بخش «کاران» تشکیل می‌شود که در محل وزارتخانه‌ها، موسسات و سازمانها به صورت تمام وقت یا پاره‌وقت به کار مشغول می‌شوند. این افراد دو وظیفه توأمان به عهده دارند:

۱- کنترل میزان و کیفیت آرشیو اسناد موجود
۲- آماده‌سازی و تهیه مقدمات ارسال اسناد مزبور به آرشیو ملی
این مرکز از نظر زمانی دقیقاً اسناد بخش معاصر را در خود جای می‌دهد و تاکنون حدود ۲۱۰ کیلومتر قفسه‌بندی را شامل گردیده است. این ساختمان طوری طراحی شده است که قابل توسعه بوده و در سال ۲۰۵۰ گسترش خواهد یافت و در نهایت قادر خواهد بود ۸۰۰ کیلومتر قفسه‌بندی را در برگیرد.

مدیریت و اداره چنین مرکز عظیمی، سیستم کاملاً مکانیزه‌ای را می‌طلبد؛ ماهانه بالغ بر بیست تن مدارک آرشیو به مرکز «فونتن بلو» می‌رسد که باید تجزیه و تفکیک، درجه‌بندی، طبقه‌بندی، اطلاع و ابلاغ گردد. سیستم پیش‌بینی شده در این مرکز مأمورین بررسی اسناد را قادر می‌سازد تا با هماهنگی قبلی ترتیب فرستادن مرتب و تدریجی اسناد را به همراه فهرست آنها (حدود ۶۰ فهرست در ماه به عبارتی ۳۰۰۰ تا ۵۰۰۰ مترمربع) را بدهند.

مرکز آرشیو معاصر در فونتن بلو
ساختمانهای چهارضلعی سوییز، رون، کاران از چندین سال پیش

فرمانروایی» به فرانسه منتقل شدند.

تحويل می‌شود.

برای نگهداری این اسناد، ساختمانی ویژه در شهر «اکس آن پروونس» بنا گردید. از جمله اسناد و مدارک مربوط به الجزایر، کشورهای آفریقایی، استوایی فرانسه، سواحل تحت اشغال سومالی، ماداگاسکار، موسسات و شرکت‌های فرانسوی در هندوستان و هند و چین در این مرکز محافظت می‌گردند. همچنین مجموعه‌ای از اسناد مربوط به آفریقای قدیمی غربی فرانسه که در داکار بر جای ماندند امروزه به صورت میکروفیش در این مرکز نگهداری می‌شوند. لازم به یادآوری است که اسناد مربوط به دوره قیمومیت فرانسه بر تونس، مراکش و سایر ممالک تحت قیمومیت در آرشیو ملی نبوده و در آرشیو وزارت خارجه نگهداری می‌شوند.

مرکز خزائن میکروفیلم در شهر سن ژیل دیوگارد

مرکز آرشیو «سن ژیل دیوگارد» در منطقه «اسپران» در شرایط کاملاً کنترل شده رطوبتی و حرارتی نمونه‌های اصلی میکروفیلم سازمان آرشیو ملی و دیگر شهرستانها را در خود جای داده است. این مرکز به کارگاه ویژه عکاسی مجهز می‌باشد که وضعیت کیفی میکروفیلم‌ها را به طور مرتب بررسی کرده و در صورت درخواست از روی نمونه‌ها کپی تهیه می‌کند. بازدید از این خزانه برای عموم آزاد نیست.

در مرکز آرشیو «اکس آن پروونس» مقدار زیادی اسناد آرشیوی خصوصی که از شخصیتها و خانواده‌های صاحب نفوذ در کشورهای تحت استعمار فرانسه به دست آمده، نیز محافظت می‌شود. از دیگر مدارکی که در اینجا نگهداری می‌شود یک مجموعه با ارزش تصاویر و نقشه‌های مناطق مختلف می‌باشد.

در سال ۱۹۸۷ م در راستای جمع‌آوری مدارک در یک مکان، اسناد آرشیو وزارت قدیم مستعمرات که به وزارت ماوراء بحار تبدیل شده بود به مرکز منتقل شدند. در حال حاضر آرشیو وزارت ماوراء بحار دو گروه از اسناد را دریافت می‌کند: گروه اول اسنادی که از دیگر کشورها ارسال می‌شوند و گروه دوم اسنادی که از وزارت مستعمرات سابق به این مرکز

Ministère des Archives Nationales
Le Directeur

(Handwritten signature)

Quittance : *(Handwritten signature)*

(Handwritten signature)

August : *(Handwritten signature)*

قرارداد ساخت کلیسای کوچک سوربن ۲۶ مارس تا ۱۳ نوامبر ۱۶۳۴
امضاء شده توسط کاردینال ریشلیو